

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1941. DECEMBER 18.
Csihás Benő u. 3. I. ÉVFOLYAM, 191. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

AUSZTRÁLIAI TÁMADÁS PORTUGÁL GYARMAT ELLEN

Az angolok elsüllyesztettek egy portugál hajót — Japán igyekszik megszállni az ellenséges támaszpontokat, mielőtt az angolok összegyűjtenék erőiket — Amerika eddig 450 repülőgépet vesztett — 20 japán tengeralattjáró az USA parti vizein

Kinevezték Zombor törvényhatósági bizottságának tagjait

A keleti arcvonalról közli a Német Távirati Iroda, hogy egy kelet-porosországi gyalogezred szívós közharcot vívott a támadó szovjet erőkkel. A bolsevista csapatok áttörték a német ezred zárótüzét és benyomultak a német állásokba, ahol a porosz gyalogezred erői közelharcban felforgatták és teljesen megsemmisítették őket.

A NTI diplomáciai levelezője foglalkozik a brit hírverés új módszereivel és azt írja, hogy London új kifejezési szabályzatot bocsátott ki, amely így hangzik: A Távolveletről jövő hírek rosszak, az északafrikaiak jók, a szovjet arcvonalról jövők pedig igen jók.

Könnyű felismerni azt a törekvést, hogy a britek az északafrikai brit sikerekről és az orosz eredményekről szóló álhírekkel akarják elvonni a világ figyelmét a Távolveletről folyó és az angolszász hatalmakra szomorú eseményekről. Az utolsó német hadijelentések már tárgyilagosan megállapították, hogy a támadó hadműveletek a téli hónapokra állásháborúvá változnak.

A német hadsereg által végrehajtott, az évszak következtében szükséges arcvonal átszervezés természetesen magával hozza, hogy bizonyos, mélyen az ellenséges területre benyomult támadó ékeket vissza kell vonni. Különben is a négyhónapos háború jórészt megoldotta a három katonai célt: a bolsevista hadsereg megsemmisítését, a legfontosabb ipari központok elpusztítását és azoknak a területeknek a biztosítását, amelyekre az európai szárazföldnek szüksége van, hogy a tengerzárát hatálytalanítsa. Még egy negyedik politikai célt is meg lehetne nevezni: a bolsevista államnak, mint nagy világhatalomnak szétzúzását. Nagyrészt megvalósult ez a cél is, különben a Szovjet nem nyilvánította volna ki érdektelenségét a Japánnal folyó angolszász háborúban. A bolsevisták már nem érzik magukat elég erősnek a közbelépésre. A szibériai hadsereg az utolsó katonai tartalékuk. A téli szünet után ezeket a szibériai hadosztályokat is ugyanaz a sors éri mint a már megsemmisített főerőket.

Az északafrikai harcokról szóló olasz hadijelentés a következőket tartalmazza: Az ellenség erős csapatai sikertelen támadást intéztek Bardia ellen. Szolomnál tüzéségi tűz.

Amin el Gazala vidékén az olasz csapatok feltartóztatták az ellenség páncélosokkal végrehajtott támadásait.

Egy olasz tengeralattjáró fedélzetén 22 fogoly angol tiszttel nem tért vissza támaszpontjára.

Egy hónappal ezelőtt kezdődött el az Egyiptom—libiai határon az új angol offenzíva és ezt az alkalmat felhasználják az olasz lapok, hogy a lefolyt időszak alatt végbement harcok mérlegét elkészítsék. A küzdelem eredménye olasz felfogás szerint az angolok szempontjából rend-

kívül szerény. A briteknek — írja Gayda a Giornale d'Italia-ban — a hadműveletek lefolyására döntő előnyt sehol sem sikerült elérniük. Haderejük az olasz és német első védelmi vonal előtt megtorpant. Szörványos és ingadozó előretörésüket olyan területen hajtották végre, ahol védelmi állások nem voltak és ez a pusztító terep csekély jelentőségű. A britek által Bardia és Szolom ellen intézett valamennyi támadást a védők az ellenségnek okozott súlyos veszteségekkel visszaverték.

AZ AUSZTRÁLIAI MEGSZÁLLTÁK TIMOR PORTUGÁL GYARMATOT

Lisszabon, december 18.
Az ausztráliai csapatok megszállták Timor csendesóceáni portugál gyarmatát. A megszállás híre futótüzként terjedt el a portugál fővárosban.

Hivatalos közlés szerint a portugál minisztertanács összeült és megvitatta a helyzetet. A portugál sziget ausztráliai megszállásáról közelebbi híreket várnak.

A Német Távirati Iroda közlése szerint az angolok az utóbbi napokban azt a hírt terjesztették, hogy a japán csapatok megszállták a Hongkong szomszédságában lévő Makao portugál gyarmatát. Ezt a hírt, amelyet Tokió megcáfolt, azért terjesztették az angolok, hogy ürügyet találjanak a portugál gyarmatok megszállására.

Egyébként Lisszabonban azt hiszik, hogy a Kanári szigetek vidékén elsüllyesztett portugál hajót angol hadihajó süllyesztette el. (MTI)

JAPÁN HADIJELENTÉS

Tokió, december 18.
A császári főhadiszállás közlése szerint a Fülöp szigetek legfontosabb szigetén, Luconon partraszállt csapatok folytatják az előnyomulást a sziget belseje felé. Az Aparinál partraszállt erők a haditengerészet támogatásával déli irányban nyomulnak előre, míg a Vigannál partraszállt csapatok a sziget belseje felé törnek. A sziget déli részén partraszállt japán erők északi irányban szorítják vissza az ellenséget.

Hongkongnál eredményesen folynak a támadások. A Maláji félszigeten elfoglalták a japánok a Viktoria fokot és két újabb partraszállási hídállást létesítettek.

A légi erők hatékonyan harcolnak. A japán haditengerészet elsüllyesztett 3 ellenséges tengeralattjárót. Egy japán romboló elveszett. (MTI)

AZ ANGOLSZÁSZ HATALMAK A SZOVJETTŐL VÁRNAK SEGÍTSÉGET

Horin japán sajtótájékoztató kijelentette, hogy Anglia és Amerika arra törekszik, hogy biztosítsa a Szovjet támogatását a Japán ellen folyó háborúban. Az angolszász hatalmak megkísérelték rábeszélni a Szovjetet, üzenjen hadat Japánnak.

Kijelentette még a sajtótájékoztató, hogy Tokiónak nincs értesülése arról, hogy Holland-India segítséget nyújtott volna a szingapuri angol erőknek. (MTI)

AZ INDAI NACIONALISTÁK JAPÁNT TÁMOGATJÁK

Bangkok, december 18.
A bangkoki japán sajtótájékoztató kijelentette, hogy a japán csapatok kauluni gyors sikerének egyik oka az, hogy az indiai hazafiak együttműködnek a japán hadsereggel és nem voltak hajlandók harcolni. A hindu hazafiak és a japánok együttműködésének valószínűleg messzemenő következményei lesznek a jövőben. (MTI)

A magyar rendőrség

hatvan éves. A világesemények zűrzavarában, a háború borzalmas pusztítása közepette egy évforduló, egy jubileum ma olyan kis dolog, hogy elvész. Kevesen vannak, akik megállanak a hatvanéves magyar rendőrség előtt, hogy levegyék a kalapot.

Hatvan esztendeje működik a magyar államrendőrség. Hatvan esztendő, milyen nagy idő. Súlyos feladat, kűzdelemes pálya, gyakran hősi önfeláldozás rendőrnek lenni a szónak nemcsak hivatali, de emberi fogalmazásában, s a magyar rendőr ezt az emberi értelmezést talpig férfimódrára vállalta, amikor hivatásának mesterségbeli vonalán külföldi viszonylatban is mindig az első között tudott lenni. A hivatás ideális értelmezésében pedig példát tudott mutatni a többi állami szerveknek épen úgy, mint a vele érintkezésbe kerülő közönségnek.

Mi csak alig hat hónap óta ismerjük a Délvidéken a magyar állami rendőrséget, de az intézmény nagyszerűségét bizonyítják a közállapotok. A magyar rendőr nemcsak az utcán, de a hivatalban, irásztala mellett is kitűnően teljesíti kötelességét.

De most, karácsony előtt, gondoljunk azokra a rendőrökre, akik a hideg téli éjszakában, hóviharban, fagyban, esőben kint állnak az utcákon, s vigyáznak a békés lakosság álmára és vagyona.

Necsak a kezünket nyújtjuk most, hanem indítsunk gyűjtést a rendőrlégénység karácsonyi megajándékozására.

ARENA MOZI

CSÜTÖRTÖK—VASÁRNAP

Hunvadi Sándor drámája filmen

Feketeszáru cseresznye

Főszereplők:

NILS ASTHER, KAY FRANCIS
WALTER HUTSON

Pótműsor: Magyar és olasz hirodó.

Elhalasztották a délamerikai államok konferenciáját

Washington, december 18.

Az amerikai köztársaságok január 5-re tervezett konferenciáját elhalasztják, hogy alkalmas adjanak a résztvevőknek a konferencia alaposabb előkészítésére. (MTI)

Lengyelország ujjaépítése

Krakkó, december 18.

Frank dr. birodalmi miniszter, a lengyel területet német főköormányzója a krakkói kormánygyűlésen beszámolt arról, hogy Lengyelország ujjaépítése kedvezően folyik. A főköormányzás megerősített hidat a kelet és a Birodalom között. A főköormányzás ellátása kielégítő. Az egészségügyi állapotok is fokozódó javulást mutatnak a lakosság megértéssel viselkedik a hivatalos intézkedések iránt. Nagy puszításokat vitt véghez ezen a területen a kiü-

Szingapurt amerikai segítség nélkül nem tarthatják az angolok

A kínai vizeken lefoglalták az angol és amerikai hajókat

Tokió, december 18.

A szingapuri rádió jelentése szerint a maláj angol főparancsnok kijelentette, hogy Szingapur lényeges amerikai segítség nélkül nem tartható. Mindenekelőtt nagyobb amerikai légiere van szükség a támaszpont védelmében, miután a maláj léghaderőnek eddig 250 gépe pusztult el. (MTI)

A newyorki rádió jelentése szerint a maláj félszigeten súlyos a helyzet. Ha Japánnak sikerül elfoglalnia Szingapurt, lezárhatja az Indiai óceánt. Indiának viszont nincs elegendő saját ereje ahhoz, hogy elhárítsa a japán támadásokat. (MTI)

ELSÜLLYESZTETT ANGOL CIRKALÓ

Amsterdam, december 18.

Hivatalos angol jelentés közli, hogy a Duedin angol könnyű cirkalót az Atlanti óceánon torpedótámadás érte és a hajó elsüllyedt. (MTI)

EGY PORTUGÁL HAJÓT IS ELSÜLLYESZTETTEK

Lisszabon, december 18.

Hivatalosan közlik, hogy a Kanári szigetek vidékén elsüllyedt a Casagual 5000 tonnás portugál gőzös. (MTI)

Az olasz csapatok visszaverték a támadó szovjet erőket

Róma, december 18.

A Stefani iroda különtudósítója jelenti, hogy a Donec arcvonala egyik szakaszán heves támadásokat intéztek a szovjet erők az olasz állások ellen. A támadás megtört az olasz csapatok hősi ellenállásán. A Szovjet új pihent csapatokkal újabb támadást intézett, azonban ez is összeomlott. Az olaszok nemcsak visszaverték az ellenség támadásait, hanem ellentámadásba mentek át és előnyomulásuk során fontos gópon-
tot foglaltak el.

Az olasz légiere is hősiesséssel kivette részét

a szovjet s most nagy eredménnyel folyik elene a küzdelem. A főköormányzásban élő németek részére nagyarányú építkezéseket kezdenek meg. Az ujjaépítés hatalmas léptekkel halad előre. (MTI)

Leváltották Amerika csendes óceáni hajóhadának parancsnokát

Washington, december 18.

Kimmel tengernagyot, az USA csendesóceáni hajóhadának parancsnokát felmentették állásától. (MTI)

ROOSEVELT: DIKTÁTOR

Washington, december 18.

(NST) Diktatori teljhatalmat szavazott meg az Egyesült Államok törvényhozásának mindkét háza Roosevelt elnök részére. Roosevelt elnök most már mindazon felhatalmazásokat megkapta, melyeket annakidején Wilson elnökre ruháztak. Az új felhatalmazások birtokában Roosevelt elnök kezét a kormányzás kérdéseiben semmi sem köti ugyszólván.

A szenátus a teljhatalmak megadásán kívül megszavazta Roosevelt elnök törvényjavaslatát a katonai szolgálati kötelezettség korhatárának leszállítására a 21-ről a 19. életévre. Roosevelt levelet intézett a képviselőház hadügyi bizottságához, amelyben kifejti, hogy ezzel a rendelkezéssel

2,400.000 unjocot hívhatnának be, s erre szükség volna, hogy „szembeszállhassanak minden várható eshetőséggel”.

Roosevelt elnök az utolsó sajtóértekezleten közölte a laptudósítókkal, hogy a tengely elleni küzdő államok együttműködését célzó tárgyalások kedvező mederben haladnak előre.

a harcokból és annak ellenére, hogy támadásait kedvezőtlen légköri viszonyok mellett, nagy hidegben hajtotta végre, nagy eredményeket ért el. (MTI)

Ausztrália szeretné visszavonni idegenbe küldött csapatait

Amsterdam, december 18.

Ausztráliában a csendesóceáni háború kitörése óta egyre inkább szöhoz jutnak azok a körök, amelyek már annakidején elleneztek, hogy ausztráliai csapatokat küldjenek idegenbe. Hír szerint a kormány most ezen körök befolyása alatt lépéseket tett, hogy az ausztráliai csapatokat szállítsák haza. (MTI)

A JAPÁNOK MINDENÜTT ÁTTÖRIK AZ ELLENSÉG VÉDELMI VONALÁT

Tokió, december 18.

(Német Távirati Iroda) Tozso miniszterelnök hadügyminiszteri minőségben a japán képviselőházban beszámolót adott a katonai helyzetről és a többek között a következőket mondotta:

— A szárazföldi haderőnek és a haditengerészetnek szerencsére sikerült meglepetésszerű támadásait szoros együttműködésben végrehajtani. Ezáltal megteremtették a további hadműveletek kedvező előfeltételeit. Hála ezeknek a kezdeti sikereknek, a szárazföldi haderő sok helyütt nagysikerű partraszállásokat tudott végrehajtani. A japán szárazföldi haderő és a haditengerészet alakulatai hétfőn a hajnali órákban Maláj félsziget néhány helyén partraszáll-

NEMZETI MOZI

SZERDA—VASÁRNAP

Lützow sasok

A német repülés hőskölteménye.

Főszereplők:

KRISTIAN KAYSER, HEINZ WELZEL

Gondoskodják legvéről.

Legújabb magyar és német hirodók.

tak, a félsziget déli csücskén összpontosított brit tengeri haderő szemelátára. A japán csapatok elfoglalták a helyi repülőtereket és ezzel a megerősítésül érkező csapatok partraszállását is lehetővé tették. Ezek a csapatok pillanatnyilag azzal vannak elfoglalva, hogy megtörjék a szivós brit ellenállást, amelyet a védelem szempontjából kedvező terepviszonyok támogatnak. Szingapur teljes elfoglalása azonban még hosszú időt fog igénybevenni. A terepet dzsungel borítja és a japán csapatoknak körülbelül 700 kilométert kell megenniük.

— A Fülöp szigetek körül a japán szárazföldi haderő és a tengerészek légierei fázadozásait főleg arra irányították, hogy szétverjék az ellenséges légiereket. Ez sikerült is. Ily módon már a háború kitérőse után három nappal japán csapatok szállhattak partra. A partraszállt két japán hadcsoport, Manila felé menetel. A japán csapatok mindenütt áttörtek az ellenség védelmi vonalait. Ezeket a védelmi vonalakat az amerikaiak azelőtt hetvenkedve bevetetlenné minősítették.

— A Fülöp szigetekre elért fényes eredmények és a guami sikerek különösen azért jelentősek, mert a Japán körül fonódó ugynevezett bekerítő gyűrűt szétrombolták és kedvező katonai előfeltételeket hoztak létre az Anglia és az Egyesült Államok elleni végső győzelem biztosítására. A kínai arcvonalszakaszon a japán expedíciós haderők változatlanul nagy nyomást gyakorolnak a megmaradt csungkingi csapatokra.

Tozso miniszterelnök és hadügyminiszter beszéde végén beszámolt a japán csapatok Brit-Borneóban történt partraszállásáról, majd hangzott: Mandzsukuónak elhatározott szándéka, hogy az ország védelmét észak felé minden rendelkezésre álló eszközzel megerősíti.

Japán meggyorsítja a hadműveletek ütemét

Róma, december 18.

A Gazetta véleménye szerint Japán meggyorsítja a hadműveletek ütemét, hogy birtokába vegye a nagyobb fontosságú angol és amerikai támaszpontokat, mielőtt az ellenség összevonhatná főerőit a hadműveleti területen.

A lap úgy tudja, hogy az angolszás szövetségek között nincs meg a szükséges egyetértés.

A Stampa foglalkozik Knox amerikai tengerészeti miniszter azon kijelentésével, mely szerint a hawaii katasztrófa után is még olyan erős Amerika csendesóceáni flottája, hogy főként van a japánok felett. A Stampa szerint ezzel a kijelentéssel ellentétben áll az a tény, hogy a japán hadihajók háborítatlanul támadták Johnston és Maui szigeteket. Ez egyúttal a legjobb válasz is Knoxnak. (MTI)

Amerika már több mint 450 repülőgépet veszített

Tokió, december 18.

A japán sajtótájékoztató nyilatkozata szerint Amerika eddig több mint 450 repülőgépet veszített a csendesóceáni háború során. Megerősítette a szószóló, hogy a japánok a hawaii támadás alkalmával különleges tengeralattjárókat használtak, amelyek közül néhány nem tért vissza. Ezzel szemben a világtörténelmi jelentőségű támadás során egyetlen japán hadihajó sem süllyedt el és nem sérült meg. (MTI)

A harmadik zsidótörvényt sürgették a Ház ülésén

Budapestről jelentik: A képviselőház csütörtöki ülésén egyhangulag elfogadta a törvényhatósági bizottsági és a községi képviselőtestületi tagságot szabályozó törvényjavaslatot, valamint a Délvidék visszacsatolásáról szóló törvényjavaslatnak a bizottságok által elfogadott egyes paragrafusait, majd Bárdossy László miniszterelnök benyújtotta a magyar-német konzuli egyezmény becikkelyezéséről szóló javaslatot. A ház ezután folytatta az izraelita val-

lásfelekezet jogállását szabályozó törvényjavaslat vitáját.

Első szónok Vajna Pál volt, aki ismertette a zsidóság és a szabadkőművesség romboló tevékenységét és vázolta, hogyan ragadta el a zsidóság a magyarságtól a vezető pozíciókat. Hangoztatta hogy minden zsidó kérdést meg kell oldanunk és ennek megoldására sürgette a harmadik zsidó törvényt.

Az ülés lapzártakor még folyik.

Hongkong, Szingapur és Manila ellen folyik a japán támadás

Tokió, december 18.

A japán sajtó megállapítja, hogy a japán hadsereg hadműveletei hatalmas ütemben haladnak előre. A japánok egyre szorosabbra vonják a gyűrűt Hongkong körül, közvetlenül Manila előtt állanak és veszélyeztetik Szingapurt.

A japán légihaderő állandóan nyugtalanítja az ellenséget Indiától Ausztráliáig.

Angol jelentések elismerik, hogy a japánok három irányból veszélyeztetik Szingapurt. A Maláji félszigeten előnyomuló japán erők már 10 mérföldnyire állanak Panangtól, amely Szin-

gapur után a félsziget legfontosabb támaszpontja. (MTI)

A római Messagero jelentése szerint a japán csapatok Borneo szigetén heves trópusi vihar közben szálltak partra. A szurabaji olajkutat vidékén nem akadtak erősebb ellenállásra. Az olajkutat mindössze 300 főnyi bennszülött katonaság őrizte néhány angol tiszt parancsnoksága alatt.

Londoni jelentés közli, hogy az angolok visszavonulásuk előtt elpusztították a szurabaji olajkutat. (MTI)

Több mint 20 japán tengeralattjáró tartózkodik az amerikai partok mentén

Washington, december 18.

A tengerészeti hatóságok figyelmeztették a partmenti forgalmat lebonyolító gőzösök kapitányait, hogy az amerikai partmenti vizeken több mint 20 japán tengeralattjáró tartózkodik. (MTI)

ANGLIA SZERETNE GYORS EREDMÉNYT ELÉRNI ÉSZAKAFRIKÁBAN, HOGY A TÁVOLKELETRE DOBJA CSAPATAIT

Róma, december 18.

A Messagero szerint Anglia kétségtelenül arra törekszik, hogy minél gyorsabban befejeződjenek az északafrikai harcok, hogy ilymódon felszabaduljanak a brit csapatok és Indiába küldhessék őket, ahol a japán előnyomulás komoly veszélyekkel fenyeget. A lap megállapítja, hogy Londonban nincsenek megelégedve az

afrikai hadjárat eddigi eredményeivel.

Amíg Afrikában eredménytelen erőfeszítéseket tesz az angol hadsereg és minden brit akció megtörik a tengelyhatalmak szilárd arcvonalán, addig mindnagyobb eredménnyel folyik Japán csendesóceáni harca. Japán a Fülöp szigeteken Manilát fenyegeti, a maláji félszigeten pedig a legfontosabb pontok megszerzése után Szingapur bevételére törekszik. (MTI)

LEVÁLTOTTÁK A CSENDESÓCEÁNI AMERIKAI REPULÓPARANCSNOKOT IS

Washington, december 18.

Stimson hadügyminiszter bejelentette, hogy a hawaii események miatt leváltották Enmons repülőaltábornagyot, a légierő parancsnokát. Helyébe Short repülőaltábornagy került. (MTI)

A japán „halálhajó”

Vichyből jelenti az NST:

Newyorki jelentések szerint Pearl Harbour kikötőjében sikerült birtokba venni egy japán tengeralattjárót. A japán tengeralattjárót szakértők vizsgálták meg és megállapították, hogy az ugynevezett zseb-tengeralattjárók csoportjához tartozik. A zseb-tengeralattjáró fedélzetén hat tonna robbanóanyag volt. Személyzete mindössze egy tiszt és egy beosztott. Newyorki vélemény szerint e tengeralattjárót valóban halálhajónak lehet nevezni, mert a benne ülők saját életük feláldozásával indulnak el célpontjuk felé. A halálhajók, melyek csak igazán hősi szellemű katonák közreműködésével vehetők eredményesen harcba, 200 mérföldnyi körzetben mozoghatnak óránként 24 mérföldnyi sebességgel. A halálhajót elektromotor hajtja. Az általános irányító-berendezéseken kívül lehallgató-készülék is van. Harcképességüket két 18 centiméteres torpedó és 300 font robbanóanyag biztosítja. Az áramvonalas halálhajók hossza mindössze 41 láb. Könnyen felemelhetők az anyahajó fedélzetére és az

anyahajó fedélzetéről indítják el őket célpontjuk felé. A halálhajókat fekete színre festették.

A nagyvilágból

Tokióban hivatalosan cáfolják azokat az angol forrásból származó híreket, melyek szerint a japán csapatok megszállták a portugál Makkaót és hangoztatja, hogy a japánok nem szállják meg a baráti Portugália egyetlen gyarmatát sem.

A Hawai szigetcsoporthoz Manui szigetének hadikikötője ellen támadást intéztek a japán tengeralattjárók.

A japánok lefoglalták a kínai vizeken rekedt angol és amerikai hajókat.

Portugál területen kényszerleszállást végzett egy kétmotoros angol repülőgép. A pilóták felgyújtották a gépet, majd jelentkeztek a portugál hatóságoknál.

A portugál kormány betiltotta azt a monstretyűlést, amelyet Roosevelt tiszteletére akartak rendezni.

Felszabadultál

Ne felejtse el soha ezt az örömmünnetet. Örizz meg emlékeztetben. S ha ismét át akarod élni a szent és magasatos pillanatot, olvassa el a Délvidék

1942 évi

naptárát

Részletesen leírja azt a harcot, amelyet érted folytatott a honvédség. A nagy háboruban kis epizód, de nekünk a legszentebb és legnagyobb. Végigvezet az összes harctereken és képekben is bemutatja a háborút a mai napig. Megtalálod a naptárban a Délvidék boldog feltámadását, ahogy dicső hadseregünk egymásután szabadította fel

Szabadt, Zombort, Újvidéket, Bezdánt, Órszállást, Topolyát, Csantavért, Verbászt, Szenttamást, Temerint, Óbecsét, Adát, Moholt, Péterrévét, Bácsföldvárt, Kulát, Csonoplyát stb.

A magyar páncélosok lerohantak a Dunáig, az ősi magyar határokig.

Minden magyar család asztalán legyen ott a Délvidék Gazdák naptára. Kapható minden újságárusunknál.

Ára 50 fillér

Párizsban kommunista tevékenység miatt 1-20 évi fegyházra ítélték 7 embert.

Olaszországban nagy ünnepeket rendeztek december 18-án, annak évfordulója alkalmából, hogy az olasz asszonyok felajánlották jeggyűrűiket, amikor a Népszövetség megszavazta az Olaszország elleni gazdasági megtorlásokat.

A manilai öbölben a japánok elsüllyesztettek egy 1900 tonnás amerikai gőzöst.

Cuba zárta a német, olasz és japán követeléseket. Felhatalmazták a kormányt, hogy a tengellyel baráti viszonyban álló államok követeléseit is zárolja.

Párizs lakosságát falragaszokon hívták fel arra, gátolja meg a romboló elemek tevékenységét és akadályozza meg az izgatást.

Jónás István

ny. m. kir. r. számvevőszéki I. osztályú főtanácsost felettes hatósága elhelyezte Zomborból. Helyére Fónagy Ernő városi számvizsgálót helyezték Zomborba.

Jónás István távozása súlyos vesztesége Zombornak. Az izig-vérig sportember, a fiatalság atyai jóbarátja, nagyon-nagyon hozzáért itartózkodása alatt. Kovásza volt minden sportmegmozdulásnak, fáradhatatlan ügybuzgósággal és lelkesedéssel szervezett, buzdított, dolgozott. Az ő nevéhez fűződik a Rákóczi-uti sporttelep megépítésének terve és jórészt az ő lelkesedésének köszönhető, hogy a tervek részben már megvalósultak, fennmaradt részük pedig jó uton halad a megvalósulás felé. Nagyon sajnáljuk és valószínű, hogy Jónás főtanácsos is felettebb sajnálja, hogy nem valósíthatta meg teljesen terveit. Mindenütt ott volt, ahol lelkes, önzetlen, segítő kézre volt szükség és rövid zombori tartózkodása elegendő volt arra, hogy a város közönsége a szívébe zárja. Szeretetünkön kívül munkájának eredményei is őrzik zombori tartózkodásának emlékét.

A háboru útján

A Fülöp szigetek,
az örök tavasz hona

A Fülöp-szigetek stratégiai fontossága igen jelentős a távolkeleti vizeken dúló háboruban. A szigetcsoporthoz fővárosa Manila, kiépített tengerészeti bázis, amely Amerika Szingapurjának számít a Csendes-óceánon.

Az amerikai flotta jelentős része használja fel operációs bázisul a manilai öblöt, amelyet tengerről jövő támadások elől vulkanikus hegyképződés véd.

Manila ellen már eddig is több japán légitámadás történt.

A Fülöp szigetek valóságos szigetlabirintust alkotnak. A Csendes óceán e nagykiterjedésű szigetcsoporthoz körülbelül ötszáz mérföldnyi távolságban fekszik Ázsia délkeleti partjaitól.

A szigetcsoporthoz tizenegy nagy és husz kisebb, valamint rengeteg apróbb szigetből áll. Az apróbb szigeteket és szirteket is beleszámítva, a szigetcsoporthoz összesen 3141 szigetből áll, de ezek közül 1775 sziget terjedelme nem éri el az egy négyzetmérföldet. A legnagyobb a szigetek közül Luzon, 40.969 négyzetmérföldnyi területtel. Mindanao, a második legnagyobb sziget a szigetcsoporthoz déli nyulványán fekszik.

A Fülöp szigeteket 1521-ben fedezte fel Magellan, a portugál hajós, akiről a szigetcsoporthoz eredetileg Magellánianak is nevezték.

Magellan nem sokkal később életét vesztette a bennszülöttekkel vívott harcokban. A természeti kincsekben gazdag, idillikus éghajlatú Fülöp szigetekre csakhamar szemet vetettek a spanyolok is, akik expedíciókat küldtek a szigetekre és II. Fülöp trónralépése után Miguel Lopez de Legaspi négyszáz emberrel partra szállt Cebu szigetén, majd a spanyolok megalapították Manila városát.

A spanyol hódítók nagy nehézségek árán hatalmukba kerítették a szigetcsoporthoz legfontosabb pontjait és a spanyolokkal érkezett szerzetesek áldozatos misszionárius munkával meghonosították a sziget bennszülöttei között a keresztény vallást.

Két és fél évszázadon keresztül a spanyolok csaknem zavartalanul uralkodtak a Fülöp szigetek kellemes éghajlatú állandóan zöldelő szigetei fölött, de 1762-ben a spanyol-angol háború alkalmával egy tulerőben lévő angol flottát elfoglalta Manilát.

A HÓDÍTÓ AMERIKA

A kapitulációs feltételek értelmében az egész szigetcsoporthoz behódolt Angliának, de a legfelsőbb törvényszék egyik tagja mint főkoronázó megszervezte az ellenállást és az angolokat bekerítette Manilánál. A háború befejeztével a Fülöp szigetek visszakérültek spanyol tulajdonba és az angolok 1764-ben kiűrték Manilát.

1896-ban véres bennszülött lázadás tört ki több szigeten és a spanyol hatóságok végül kénytelenek voltak szabad elvonulást biztosítani a lázadók vezetőinek, akiknek nagy összegű kártérítést is fizettek.

A madridi kormány azonban nem ismerte el a megállapodást és a manilai békét a lázadók kiméretlen üldözése követte. A múlt század végén kitört amerikai-spanyol háborúban az amerikaiak partra szálltak a Fülöp szigetekre és elfoglalták Manilát is, miután a manilai öblöt megverték a spanyol flottát.

Az 1898 decemberében megkötött párizsi béke értelmében Spanyolország lemondott a Fülöp szigetek birtokáról az Egyesült Államok javára.

Ezt a békeszerződést 1890 februárjában ratifikálta az amerikai szenátus. Az Egyesült Államok csak nagy nehézségek után tudták megszilárdítani hatalmukat a Fülöp szigetek labirintusában, mert a bennszülöttek heves ellenállást fejtettek ki. Az amerikai gyarmati hatóságok megvásárolták a szerzetesek földbirtokait és bizonyos foku önkormányzatot adtak a bennszülötteknek. A Fülöp szigetek tehát nem gyarmata, hanem dominiuma az Egyesült Államoknak, amely eredetileg nem stratégiai, hanem gazdasági okokból annektálta a nagykiterjedésű csendesóceáni szigetcsoporthoz.

Amerika ugyanis a távolkeleti tengeri utvonalakat akarta biztosítani a Fülöp szigetek birtoklásával, hogy megkönnyítse kereskedelmi hajói forgalmát az ázsiai partok felé.

1916-ban az Egyesült Államok alkotmányának mintájára kiszélesítették a Fülöp szigetek önkormányzatát.

A Fülöp szigetek éghajlata csodálatosan egyenletes. A kellemes meleg éghajlat az egész év folyamán változatlan és ezért a szigetek növényvilága csodálatosan gazdag.

Az ideális éghajlat alatt élő filippinok éle-

Karácsonyfadisz,
girland, csillagszórót legnagyobb választékban
KOHUT PÉTER, Zombor

tét azonban megkeseríti az állandó földrengés.

A Fülöp szigetek földtani intézetének szeizmográfja állandóan kilengést mutat, jelezve, hogy még a nyugalom napjaiban is mozog a föld a vulkanikus hegységek mélyében. Amikor azután a föld komolyan megmozdul, kártyavárként omlanak össze a partmenti falvak és városok. Manilát, a Luzon szigeten épült fővárost kétszer pusztította el földrengés, 1863-ban és 1880-ban. A földrengéseken kívül tájfunok is gyakran végigsöprik a Fülöp szigetek gyönyörű völgyeit, pusztulást, romokat hagyva maguk után.

A guruló laboratórium

A tudomány a kényelmes vasúti utazás szolgálatában

Mindazt, ami korunkat a technika századává avatja és az utolsó évszázad egész gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődését alighanem minden tulás nélkül lehetne a közlekedési viszonyok hétértelműsége lépétekkel történő javulásának javára írni. Repülőgép, gépkocsi... de azért az egész fejlődést megindító jó öreg vasutat sem felejtjük el. A közlekedési muzeumokba kerül. Nagy távolságokra még mindig a vasút a legkényelmesebb közlekedési eszköz. A technika és tudomány ennek megfelelően most is változatlan erőfeszítéssel dolgozik a vasúti közlekedés további tökéletesítésén. Különösen áll ez Német országra, Európának arra az országára, ahol legelőször utaztak a nagy néptömegek és ahol Oroszország után a legnagyobb távolságok legyőzésének feladata hárul a vasútra. A német vasutak az utóbbi években a vonatok menetsebességét tervszerűen állandóan emelték, de az utazás a múlt időkhez képest ennek ellenére összehasonlíthatatlanul kényelmesebb és nyugodtabb lett. A legkényelmesebben az étkezőkocsikban lehet ezt tapasztalni: a kávé nem válik már minősíthetetlen színű zavaros kutyvalékká és a legélesebb kanyar sem repíti le a csészéket az asztalról. A kocsik nösszűségének és a sebességnek növelésével egyúttal rázkódás technikai problémák kielégítő gyakorlati megoldása azonban nem egyedül a vasútkocsipéítő iparosok precíz munkájának köszönhető, hanem a tudomány közreműködésére is szükség volt. A német vasutak számos egyéb kísérleti laboratóriumokon kívül a vasútkocsipéítő problémáinak megoldására is külön kísérleti hivatalt állították fel. A hivatal az alosztályok egész sorára tagozódik, melyek közül mindegyiknek megvannak a maga külön mozgó laboratóriuma. A fűtés, szellőztetés, világítás, hűtés és belső berendezés problémáin kívül elsősorban a kocsik szilárdsága és a sebesség okozta változások állanak a tudományos vizsgálók előterében.

A vizsgálatokkal kapcsolatos méréseket természetesen csak a mozgó kocsikon lehet végezni, hiszen a dolog természeténél fogva főképpen a mozgás visszahatásainak tanulmányozásáról van szó. Erre a célra a német vasutak külön kísérleti kocsikat építettek. Külsőleg ezek a kocsik alig különböznek a rendes vasútkocsiktól, belül azonban nem fülkékre, hanem tárgyalóteremekre, munkaszobákra és a tulajdonképpeni laboratóriumra tagozódnak. A kocsikfalai mögött a különféle huzalok és kábelek valóságos ideghálózata húzódik szerteszét és még a forgó tengelyekre is jut belőlük. A mérőasztalon kapcsolók, lámpák, tekercsek, huzalok, mutatók és furcsa készülékek laikus számára áttekinthetetlen összeviszásgában. Ezek a szerkeze-

tek a haladó vonaton elektro-fotometrikus uton márik a kocsik legkülönbözőbb részein fellépő rezgéseket, feszültségeket, nyomásváltozásokat stb.

Az automatikus mérőeszközök a valódi helyzetnek tökéletesen objektív képét adják, egyes esetekben azonban, különösen ha az utazók kényelmi berendezéseiről van szó, szubjektív mértékre is szükség van. Erre a célra egy rázkódásvizsgáló asztal szolgál, melyre az objektív mérőeszközökkel megállapított adatokat mesterségesen át lehet vinni és ezzel elhelyezkedve tapasztalt kísérleti szelvények szubjektív megállapításokat eszközölnek. Ezekből az ítéletekből középértékeket képeznek az egyéni különbözőségeik kikapcsolására és az egyes kocsikat ezek alapján, mint az iskolában a tanulókat, osztályzatokkal látják el. Az osztályzatok az egyestől — kitűnő az ötösig — üzembeszélyes minden alkalmassági fokot felölelnek. E szubjektív ítéletek alapján kerül sor azoknak a legkisebb értékeknek megállapítására, amelyeknek minden forgalomba kerülő kocsinak meg kell felelnie.

A háború idején a kísérleti intézet elsősorban természetesen olyan vizsgálatokkal foglalkozik, amelyek hadigazdálkodási szempontból is fontosak, a háború után azonban azoknak a nagy feladatoknak tudatában, amelyek a német vasútiügyre várnak, ismét az utazóközönség biztonsága és kényelme kerül majd előtérbe.

Én nem tudom...

Nem, nem tudom, mikor lett ősz a nyárból,
hisz tegnap zöld volt még minden levél,
ki rázta le a szirmot, csipkés lombot,
zord törvénnyel ki emelt avarombot,
melyre fehér burát borít a tél.

Zord törvénnyel ki emelt avarombot,
melyre fehér burát borít a tél,
ki üzte el a fűtűt, vig rigókat
s a rózsafákhoz simuló karókat
mért tördelte feszületté a szél.

A rózsafákhoz simuló karókat
mért tördelte feszületté a szél.
s hova tűnt el a báránnyelhők fokra,
háznak falát mért veri vihar sodra,
mely kürtök sípján süítve zenél.

Házunk falát mért veri vihar sodra,
mely kürtök sípján süítve zenél
s nem bánja a parázs huny-e vagy ég-e,
mert minden lángnak korom lesz a vége
és minden csóva csak hamut vetél.

Mert minden lángnak korom lesz a vége
és minden csóva csak hamut vetél —
bolond az élet, fájdalmas és véges
s megtudod még te is valamikor édes,
hogy nincsen tűz, amely örökkig él.

VÁRADY-BORBÉLY ZSIGMONDNE

Első magyar karácsony

Készül a Délvidék karácsonyi száma / A legjobb bácskai írók szerepelnek a vaskos ünnepi számban

A szerkesztőség lázasan dolgozik. Ünnepe előtt állunk ismét, a legnagyobb ünnepe közeleg, a karácsony. Ilyenkor a lapok mindig azzal kedveskednek olvasóinknak, hogy dupla számot adnak ki. Az idén a Délvidék először ad karácsonyi számot, ezért a szerkesztőség minden tagja azon járadozik, hogy minél szebbet, minél jobbat produkáljon.

Az ünnepi számunkban a legjobb délvidéki írók szerepelnek. Azok küldték el írásaikat, akik 23 éven

keresztül harcoltak a magyar betű erejével, a magyar feltámadásért.

Az első magyar karácsony szent napján az övék a szó.

Az irodalmi részen kívül színes riportok teszik érdekessé és frissé a lapot. A karácsonyi számot már most rendelje meg az árusnál.

Hintalovák, babakocsik

szánkok és rödlök nagy választékban.
KOHUT PÉTER, ZOMBOR

Kinevezték Zombor város törvényhatósági bizottságát

A belügyminiszter 153.559/941 számú rendeletével kinevezte Zombor szabad királyi város törvényhatósági bizottságát. A bizottság tagjainak névsora a következő: Alekszics Vljakó esperes, Angyal Nándor építész, Belyanszki István földbirtokos, ifj. Benya Antal szőlőgyártó, Betyin György kereskedő, Bosnyák Iván földműves, Bosnyák István földbirtokos, Bugarszki Miklós földbirtokos, dr. Deák Imre ügyvéd, Erlich József esztergályos, Falcione Sándor földbirtokos, Firány Simon földbirtokos, Gertner Mátyás takács, Harmuth József kereskedő, Herzog János kárpitos, dr. Hettesheimer Imre ügyvéd dr. Holschuh Jakab orvos, Hrabovszky István látszerész, Kiss Pál kereskedő, Lebherz Henrik lelkész, dr. Léderer Dezső ügyvéd, Lepedat Mihos bank igazgató, Loógó Károly földbirtokos, Lugomerszki Cvetó földbirtokos Magassy Antal

gimn. igazgató, Matarics Antal földbirtokos, Matarics Ferenc földműves, Mérő Ignác téglagyáros, dr. Müller János ügyvéd, Nuszpl Ernő kereskedő, Parcsetch Sándor földműves, Petrovics Milivoj ny. főispán, Piller István malomtulajdonos, dr. Raits Tamás ügyvéd, dr. Racics Szima kereskedő dr. Rill Antal orvos, Spanyol József ny. városi tanácsnok, dr. Schmidt Konrád ügyvéd, Sulyok János kereskedő, Szimendits Jócó földbirtokos, Sztrilich Sándor drogurista, dr. Tapavica Szima ügyvéd, Taubner Ferenc szabó, dr. Tóth József ügyvéd, Raich Károly vármegyei ügyész, dr. Veszelovszky Dezső törv. bír. dr. Veszelovszky József ügyvéd, dr. Wolf István fogorvos, dr. Vukovich Gerő ügyvéd, dr. Würtz Mihály ügyvéd, Zwirschitz Károly vállalkozó és Zsulyevics Ernő nyug. ker. igazgató.

Mérlegsullyal agyonverte apját egy zsidó diák

Ungvárról jelentik: Rejtélyes gyilkosság történt a városban. Ismeretlen tettes meggyilkolta a város egyik ismert, Schlézinger nevezetű zsidó kereskedőjét. A rendőrség megindította a nyomozást és annak során az a gyanú merült fel, hogy a gyilkos az áldozat fia: Schlézinger Miklós 21 éves kereskedelmi iskolai tanuló. A fiatalembert őrizetbe vették, de eleinte tagadott. Tegnap aztán beismerő vallomást tett. Bevallot-

ta, hogy apjával az utóbbi időkben rossz viszonyban élt, mivel az öreg Schlézinger újra megakart házasodni. Ő ellenezte a házasságot és emiatt szóváltás támadt közöttük. A veszekedés hevében december 9-én dulakodni kezdtek. A dulakodás alkalmával a fiu egy mérlegsulyt kapott fel és azzal főbeütötte az apját. A detektívek a beismerő vallomás után a tett színhelyén lejáratták a gyilkosságot.

Mit tettünk eddig Erdély egészségügyéért

Az 1940. őszén visszacsatolt keleti és erdélyi országrészek közegészségügyi szempontból a magyar közigazgatás elhanyagolt viszonyokat talált. Csecsemőhalálozás terén Románia egész Európában vezető szerepet töltött be, tuberkolózis-halálozása pedig országos átlagban lényegesen magasabb volt, mint hazánkban. Igen magas a vérhajjal fertőzött lakosság arányszáma is. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a vizellátás problémájával egyáltalán nem foglalkoztak, fogalmat alkothatunk arról, hogy mily sok tennivaló várt a visszacsatolás után a hatóságokra ezen országrész közegészségügyi állapotának javítására.

A legszükségesebb hiányok pótlásáról már a katonai közigazgatás gondoskodott, majd annak megszűnte után a belügyminiszter az erdélyi tuberkolózis elleni küzdelem megindítására 21 állami tudóbeteggondozó intézetet létesített. Az intézetek felállítására és felszerelésére az elmúlt esztendőben több, mint 250 ezer pengőt fordítottunk. A szakgondozás határosabbá tételére és az igen magas

csecsemőhalálozás leküzdésére az elmúlt évben a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen 38 általános egészségvédelmi szolgálatot is szerveztünk.

A fertőző betegségekkel kapcsolatosan egészen speciális problémája Erdélynek a kiütéses tifusz. Az összes erdélyi járások részére fertőtlenítő egészségörök alkalmazását engedélyeztük és el kívánjuk látni az összes járásokat mozgó fertőtlenítő gépekkel. Gyártási nehézségek miatt eddig csak 30 darab új gépet küldtünk ki s ecélra együttesen, több, mint 200.000 pengőt fordítottunk. Kolozsvárott és Szatmárnémetiben két maláriavizsgáló állomásunk már megkezdte munkáját. Három laboratóriumi vizsgáló állomást létesítettünk a fertőző betegségek elleni hathatósabb védekezés céljából. A vizellátás javítására is megindult a kutató munka: a kutak vizének kataszterbevétele, új kutak helyének kijelölése. Már egyes helyeken a kutfurási munkák folyamatban is vannak.

A legszebb karácsonyi ajándék egy rádió, vagy írógép!
OLYMPIA-rádió

szaküzlet. — Inhoff Ferencz, Zombor, Kosuth Lajos ucca 7.

Gépjárművezetők figyelmébe!

A m. kir. rendőrség zombori kapitánysága felvihja a még le nem vizsgáztatott gépjárművek tulajdonosainak figyelmét arra, hogy folyó hó 20-án, szombaton reggel 8 órától gépkocsi vizsgálatok lesznek a kapitányságon.

Ujvidéken tartják meg a gőzgépkészítői és kazánfűtői vizsgákat

Az ujvidéki gőzgépkészítői és gőzkazánfűtői vizsgabizottság felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a legközelebbi gőzgépkészítői és gőzkazánfűtői vizsga Ujvidéken 1942. év január hó 5-én lesz délután 3 órakor a technikai középiskolában. Vizsgára jelentkezni a bizottság elnökénél: Török László kir. ipari főfelügyelőnél kell hétköznaponként 9—12 között Ujvidéken, Közigazgatási palota I. em. 23. sz. szobájában. A következő vizsgák minden hónap első hetének hétfői napján fognak megtartatni. A vizsga irántit kérelemben meg kell jelölni, hogy milyen gépkezelésből óhajt a jelölt vizsgázni. A kérvényre 2 pengős okmánybélyeget kell ragasztani. A kérvényhez mellékelni kell a következő okmányokat, melyeket a vizsga alkalmával a jelölt visszakarap: 1. Születési anyakönyvi kivonat, vagy más oly okirat, melyből a jelölt személyazonossága, születési ideje, helye, vallása kiténik. 2. Erkölcsei bizonyítványt, mely 1 évnél idősebb nem lehet (községi előjáróság állítja ki). 3. Az illetékes községi előjáróság által hitelesített legalább 6 hónapi gyakorlati működést igazoló bizonyítványt, melyet a munkaadó állít ki. Ebben fel kell tüntetnie, hogy mily rendszerű gép mellett dolgozott: ki volt az oktató gépésze. Vizsgadíjak: fűtői 6 pengő, fűtői és gépkezelői együtt 15 pengő. Oly gépkezelő jelölteknek, akik fűtői bizonyítvánnyal már rendelkeznek 10 pengő, mely összegben a bizonyítványra ragasztandó 1 pengős okmánybélyeg ára már bennfoglaltatik. Egyben felhívhatnak a jugoszláv hatóságok által kiállított gőzgépkészítői, illetve gőzkazánfűtői bizonyítvánnyal rendelkező gépészek és fűtők, hogy bizonyítványaikat érvényesítés céljából fenti címre küldjék be, illetve nyujtsák be.

Vitézi értekezlet Zomborban

Megirtuk már, hogy pénteken vitézi értekezlet lesz Zomborban. Ezt követően megalakul a vármegyei vitézi szék, amelyen megjelenik Igmándi-Hegyesi altábornagy is. Délután 5 órakor a vármegyei ház nagytermében Mérey László nyugalmazott altábornagy tart előadást, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

FILM

Nemzeti

A Lützov sasok

A zombori Nemzeti mozgóképszínház tegnap óta vetíti állandóan telt ház mellett a Lützov sasok című német háborús filmet. A film megérdemli a nagy érdeklődést. Háborús filmben eddig a legtökéletesebb. Gyönyörű, tiszta felvételeket mutat be a lengyel hadjáratról, a csatorna feletti légi harcokról és két fiatal ember nagyszerű küzdelméről.

Szerelem is van a filmben. De ami nagyszerű a Lützov sasokban, az a bajtársi összetartás. A filmnek nagy sikert jósolunk Zomborban is.

A műsort német és magyar hiroadó egészíti ki.

HIREK

Magyar hősök

1914. december 19.

Ez év végén, az oroszok elleni Tomaszow-i harcokban a budapesti 32. hadosztály déli szárnyán kiküldött volt zombori 23. közös gyalogezred a december 19-re virradó éjjel elfoglalta a Starzewice és Turowice melletti magaslatokat és ott védelemre rendezkedett be. A nap folyamán az oroszok több ellentámadását verte vissza véres és nagy veszteséggel járó küzdelemben. Az egyik támadás alkalmával Czernom-tól északra Starzewice-nél az ellenség 3 oldalról is bekerítette az ezredet. Matheis Ferenc a 23. gyalogezred egyik fiatal századparancsnoka felismerte a veszélyes helyzetet és tartalékban lévő századát parancs bevarás nélkül lendületesszerűen vezette az oroszok oldalába és megmentette a hadosztály elöretolt állásában lévő csapatot a megsemmisüléstől.

Ezért az eredményes, bátran végrehajtott vitézi magatartásáért a Mária Terézia Rend lovagkeresztjével tüntették ki.

—o:—

Ugyeletes városi orvos: Dr. Lackner Lajos, Trefort utca 4.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.

Ugyeletes gyógyszerész: Angyal, Jókai tér.

A Baross Női Tábor december havi gyűlését, e hét szombatján (december 20-án) délután 5 órakor tartja a Magyar Olvasókör termében. Kérjük a tagok pontos megjelenését.

A zombori volt 23. gyalogezred a világháborúban elesett bajtársainak emlékére 19-én, délelőtt 10 órakor a budapesti várbeli Kapisztrán helyőrségi templomban gyászistentiszteletet tart.

A Zombori Iparos Dalárda pénteken este 8 órakor tartja rendes összejövetelét.

Zeneiskola nyílt Magyaránizsán. A polgári fiúiskolában állami ellenőrzés mellett zeneiskola nyílt meg. Tanítási napok szerdán és pénteken vannak délután fél 3 órai kezdettel.

A horvátországi szerbek tömegesen térnek át a katolikus vallásra. Zágrábról jelentik: Pávelics államfő felhívására megkezdődött a görögkeleti vallásúak tömeges áttérése a római katolikus vallásra. Egyedül Középboszniában 14.000 görögkeleti tért át a római katolikus hitre.

A Katolikus Legényegylet vasárnapi leadélutánja. A zombori katolikus Legényegylet vasárnap tartja meg utolsó adventi műsoros leadélutánját. A műsoron nagy érdeklődésre számítható ének- és zongora számok, szavaltatok, felolvasás és egyfelvonásos színmű szerepel. A műsor keretében az egylet énekkara, Guzsány Anna, Walleth Stefánia, Ritz Veronka, Flamann József, Flamann Béla, Tóth József, Berkó János, Bugadzsa János, Vasék Valika, Szümmger Duci, Zsulyevics Antal, Reiszner Rózi és Kiss Lajos lépnek fel.

Az ültő életmód következtében jelentkező bajknál, különösen renyhe bélműködésnél, alhasi vérpangásnál és aranyeres bántalmaknál a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendszeres használata által gyakran igen jó eredményeket lehet elérni. Kérdezze meg orvosát!

Szerencsétlenség Szentfűlöpön. Kovács Mihály gazdálkodó lezuhant a szénapadláról és a vasvillára esett. A villa ágai át szúrták ballábát, sérülése komoly.

Kinevezték az őrzállási levanteoktatókat. őrzállásról jelentik: A Levente egy let legutóbbi választmányi ülésén kinevezték az oktatókat és a segédoktatókat. Oktatók: Molnár László parancsnok, Krizsák József és Szabó Antal, segédoktatók: Trenka Fábán, Molnár János (Franckó) és Drobná P. István. A rendszeres oktatás már megkezdődött. A választmány elhatározta, hogy alkalmas épületet kér levanteotthon létesítésére. Valószínű, hogy tavaszra felépül a levanteotthon.

Csonoplya szive. Beszámoltunk arról a lélekemelő ünnepségről, amelyet Csonoplyán rendeztek a Kormányzó Ur névnapjára alkalmából. Az előadáson a szegény iskolásgyermekek felségélyezésére a következők adakoztak: tíz pengőt Schleich Jenő né 9 és fél pengő Varga Pál, Beck Géza 5 pengőt Nagy János 4 P-t: Farkas Péter 3 P 50 f.: dr. Müller Sándor, Szakács Pál, 9 P-t: Varga József, 5 P-t: Krizsán Imréné 4 P 50 f-t Majercsik. Boldizsárné, Lengyel Istvánné, Krizsán János, Bocsánszky József, Dóbi Antal, Bosnyák János, Haug Antal, Csak Istvánné, Eimann Károlyné 4 P-t: Pravda Jenő 2 P 50 f-t: Platz Károlyné, Rausch György, Krizsán Mihály, 3 P-t: Tóthné, 2 P-t: dr. Végh Gyuláné, Lakatos Jászó, Varga András, 1 P. 50 f-t: dr. Hajduné, Gyurics Tihor, Dóbi József, Németh Péter, Dzsincsics András, Szabó Antal, Szegedi Antal András, Goldberger Frigyes, Szakó János, Burka Pálné, Hertl Mihály, Bodó József, ifj. Eimann Károly, Rajcsányi Benőné Krizsán Mária, Mironiczky Dániel, Maros Illésné, Petró Béla, Zahorai Mária, Eimann Dóra, Hunyánné, Bocsánszky József, Kubik István, Harjung György 1 P-t: Dóbi Vince, Bodonyi Katalin, Galac József, Haszka János, Koberszky Jánosné, Sehneiber István, Soltész Béla. Ötven fillért 36-an adtak. A végösszeg 370 pengő.

Jöjjön el!

A „Kék szőlőfürdő” vendéglőbe! Minden este gramofonos rádió hangverseny. Új renovált termek. Minden pénteken halászlé, szombaton este disznótoros vacsora. Kitűnő csemege és baranyai siller borok. Tiszta szobák. Abonenseket vállalok. Szíves pártfogást kér

Michels János,

Erzsébet tér 10.

Karácsonyi népszínműelőadások Csanatavéren. A Legényegylet műkedvelői karácsonykor népszínműelőadást rendeznek. Az ünnepekre három népszínművet mutatnak be.

A szigorú és törvényisztező bíró saját magát büntette meg. (MN) Madisonban, Wisconsin állam fővárosában egy törvényszéki tárgyalást csak félórai késéssel lehetett megkezdeni, mert a tárgyalást vezető bíró elkésett. A törvény szigorú öre, úgy gondolta, hogy késésével az amerikai bíróság tekintélyének ártott, még a tárgyalás érdemleges megkezdése előtt, minden további nélkül öt dollár pénzbüntetésre ítélte saját magát és a bírság összegét nyomban ki is fizette.

Háza előtt a rossz aszfaltot télen is meccsinaltathatja. megvédi házát, száraznak maradnak falai. — Aszfalt-járdákat, izolációt végez RULL ISTVÁN, Zombor. Óz ucca 10.

Kasszafuró szabadságon. (MN) Egy hírhedt egyben híres kasszafurót, aki élete fogytáig az indianopoliszi fegyház vendégszeretét lesz kénytelen élvezni, a napokban a fegyház igazgatósága rövid időre szabadságot adott. Egy páncélszekrényt kellett ugyanis az ügyes kasszafurónak kinyitnia. A kérdéses páncélszekrény kinyitására hivatásos lakatosok és egy páncélszekrénygyár munkásai már napok óta hiába fáradoztak. A pénzszekrények illegális szakértője rövid két óra alatt végzett a nehéz feladattal, aztán mint aki jól elvégezte dolgát, ismét visszasétált cellájába.

Tolvajok garázdálkodnak Csanatavéren. Tegnap ismeretlen tettesek betörték Gere István bőrféjtő lakására, ahonnan elvitték a rádiót és a komrában talált 35 kgr. kolbászt. Ugyanaznap jelentette Dér Antal harangozó is, hogy eltűnt értékes borsapokája.

Megállapítják az összegyűjtendő csont mennyiségét. A hulladékanyag-gazdálkodással kapcsolatban ismételt felmerült a csontgyűjtés országos megszervezésének problémája. Éppen ezért illetékes helyen tervbe vették, hogy megállapítják a jelenleg összegyűjtendő csont mennyiségét. A pontos adatok ismerete nélkül ugyanis nem állapítható meg, hogy a vegyipar szükségletének fedezése után marad-e elegendő mennyiségű nyersanyag csontszir gyártására, amellyel a szalámigyárak akarnak foglalkozni?

Megnyílt Topolyán a téli gazdasági tanfolyam. A téli gazdasági tanfolyam megnyílt Topolyán. A tanfolyamnak 54 hallgatója van. Előadások naponta este 6-9 óra között vannak. Az iskola igazgatója Paller Gáspár.

Németországban is bevezetik a finn szaunafürdőket. A Die Gesundheitsführung közli dr. L. Conti birodalmi orvosvezér felhívását, amelyben a finnek szauna-fürdőit mint az egészség és edzettség legkitűnőbb eszközét ajánlja a német nép szervezeteinek. Évezredek tapasztalatok bizonyítják, hogy a szauna-fürdőnek köszönhetően az északi népek szívósságukat és edzettségüket. Ezért orvosoknak is foglalkozni kellene vele. Conti utasítja a klinikákat és gyógyintézeteket is, hogy tegyék a szauna-fürdők hatását tudományos vizsgálódás tárgyává. A birodalmi orvosvezér elfogulatlan felhívása roppant tanulságos és helytálló: nem szabad többé abba a hibába esnünk, hogy »primitív« edző és gyógyeljárásokat fölényes mosollyal és a csekély tudásra jellemző gögös kézlegyintéssel intézzünk el, hanem tanulmányozzuk alaposan őket, mert egész bizonyos, hogy akadnak közöttük sokkal különbek a modern egyoldalú gyógyszertermékek számos változatainál.

Megölt a széngáz egy tanítónőt. Stefuly Mária 22 éves drávavásárhelyi tanítónő szobájában éjszaka szétesett a kályha csöve. A kiömlő széngáz megölte álmában a fiatal tanítónőt. Reggel a gyermekek hiába várták az iskolában, míg végül az igazgató elment a tanítónő lakására és horzadválta látta a szerencsétlenséget. A vizsgálat megindult.

Földrengés Formosa szigetén és Törökországban. Szerdai jelentések szerint Formosa szigetén borzalmas földrengés kuszított. A házak számai kártyavárként omlottak össze és mintegy 1000 ház súlyosan megrongálódott. 86 ember életét veszítette, többszázan pedig megsebesültek. — Törökország nyugati tartományaiban is nagy földrengés pusztított. 800 lakóház, 4 iskola és egy kórház megrongálódott. Halálos áldozatokról nem tudnak.

A pálinkafogyasztás fejadagjában Magyarország a huszadik helyen áll. A Magyar Tudósító jelenti: Bár Magyarország igen sokfajta kiváló pálinkafajtát gyárt, kezdve a »barack«-tól a kisüstönfőtt párlatokig, a pálinkafogyasztásban messze elmarad a külföldi államok mögött. A legtöbb pálinkát fogyasztják Svájcban és Esztországban, ahol a lakosságra eső fejadag meghaladja az évi 7 litert. Ot literen felül van a fejadag Spanyolországban és Argentinában, 4 literen felül Franciaországban, Danzigban, Svédországban és Szlovákiában, 3 literen felül Peruban Hollandiában, az Egyesült Államokban, 2 literen felül Kanadában, Új-Zélandban, Németországban, Belgiumban, Olaszországban és Angliában Magyarországon az évi fejadag 1-2 liter között változik.

Telefonon bosszantotta mesterét hét kis inas. Hét pécsi inas különös módon bosszantotta gazdáját. Gombostű segítségével az utcai telefonautomatákból pénzbedobás nélkül telefonáltak gazdáiknak és különböző ocsmányságokkal halmozták el őket. A főnökök feljelentésére sikerült a rendőrségnek mind a hetet elfogni. Kihallgatásukkor elmondották, hogy nem akartak rosszat, de nagyon jólesett nekik, hogy ismeretlenül odamondogathattak »az öregüknek«.

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK!

Játékbabák, felhuzható játékok, társasjátékok, hintalovak nagy választékban

Sziklai György

Zombor, Trefort utca 5.

GRAMOFONOK ÉS HANGLEMEZEK!

KÖZGAZDASÁG

A legfontosabb cél: többet és jobbat termelni!

Az Országos Mezőgazdasági Kamara gróf Khuen-Héderváry Károly elnöke alatt tartotta közgyűlését. Megjelent báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter, Bárányos Károly államtitkár, a pénzügyi miniszter képviselőjében dr. Szilágyi Ernő államtitkár, a közellátási miniszter képviselőjében Lossonczy István államtitkár. Gróf Khuen-Héderváry Károly köszöntötte a megjelenteket, majd vázolta a mezőgazdaság helyzetét.

A megnyitó beszéd után általános figyelem közben báró Bánffy Dániel földművelési miniszter emelkedett szólásra. Széchenyi szellemét idézte, majd rámutatott arra, hogy a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényjavaslattal, amely egymillió pengőt fordít a magyar gazdasági termelés fokozására, a haladást kívánjuk szolgálni. Ma a legfontosabb probléma az hogy többet termeljünk. A jövőre pedig az hogy ne csak több, hanem jobb minőségű terményt állítsunk elő. Ezután a miniszter a következőket mondotta:

A mezőgazdasági termelés zavartalanításának biztosítása ma a legfontosabb honvédelmi kérdés. A mezőgazdasági termelés előfeltételeit minden erővel biztosítani kell. Ezt szolgálja a jövőben általában a mezőgazdaságfejlesztő törvény, most pedig hatékony intézkedésre van szükség, hogy mindazokat a nehézségeket megszüntessük, amelyek a gazda termelő munkáját jelenleg még hátrányosan befolyásolják. Örömmel közölhetem, hogy a folyó év őszi kenyérgabonával bevetett terület máris meghaladja a tavalyi őszi vetés területét.

Az előbb rámutattam arra, hogy a termelés ma a legfontosabb honvédelmi kérdés, termelésünknek tehát elsősorban a közellátás érdekeit kell szolgálnia. A kenyérgabonán és a takarmánynövényeken kívül közellátási szempontból rendkívül fontos az olajos magvak és a rosnövények nagyobb arányu termelése. A folyamatban levő tárgyalások eredményeképpen előreláthatóan néhány napon belül az olajosmagvak és a rosnövények tekintetében a következő évre olyan kedvező ármegállapítások történnek, amelyek a legnagyobb mérvben ösztönző hatással lesznek a termelésre.

— A magam részéről a gazdaközönség re kívánok támaszkodni és nem szeretném ha kényszergazdálkodáshoz kellene folyamodnunk, amelyet ugyan a jelenlegi rendkívüli viszonyok között már más országokban kénytelenek voltak majdnem mindent bevezetni. Remélem és hiszem, hogy erre nem kerül sor, hiszen a magyar gazda a legsúlyosabb viszonyok között is mindig megmutatta, hogy erejét megfeszítve dolgozik a magyar mezőgazdaság és az egész ország érdekében.

Beszéde további során hangsúlyozta, rendkívül fontosnak tartja, hogy a mezőgazdasági érdekképviseleti szervek és a gazdák szabad társulásai egymással szorosan összeműködjenek, mert a társadalmi erő csak így kapcsolódhatnak be tökéletesebben a földművelési igazgatás munkájába. Ezért rövid időn belül új érdekképviseleti törvényjavaslatot kíván előterjeszteni. Ezzel azt akarja elérni, hogy az érdekképviseleti szervek, a hivatalosak és a szabad társulások ne csak egymás mellett, vagy esetleg egymás ellen, hanem egymással vállvetve dolgozzanak a magyar mezőgazdasági termelés érdekében.

Az új érdekképviseleti törvényjavaslat valamennyi érdekképviseleti szervre ki fog terjedni. Hangsúlyozta a miniszter: gondoskodni fog arról, hogy a vármegyékben és a községekben jobban kiépítsék a hivatalos érdekképviseleti szerveket. Beszéde végén ama reményének adott kifejezést, hogy a gazdatársadalom teljesíteni fogja nemzeti kötelességét.

Az új érdekképviseleti törvényjavaslat valamennyi érdekképviseleti szervre ki fog terjedni. Hangsúlyozta a miniszter: gondoskodni fog arról, hogy a vármegyékben és a községekben jobban kiépítsék a hivatalos érdekképviseleti szerveket. Beszéde végén ama reményének adott kifejezést, hogy a gazdatársadalom teljesíteni fogja nemzeti kötelességét.

Engedélyhez kötik a bor- és sörnagykereskedést és közvetítést

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány rendeletet adott ki, amelylyel pénzügyi hatósági engedélyhez köti a bor- és sörnagykereskedést, valamint a szeszesitalok közvetítését. A rendelet kimondja, hogy szeszesitalok eladásának közvetítésével, továbbá borkak, szőlőmustnak erjesztett gyümölcslevek és sörnek nagyban való eladásával csak az foglalkozhatik aki erre érvényes iparengedéllyel rendel-

kezik, cégét az illetékes törvényszéknél előzetesen bejegyeztette és a pénzügyi hatóságtól ennek a tevékenységnek folytatására engedélyt kap. Aki ezt a kereskedést, illetve közvetítést a rendelet hatálybalépésének napja előtt tett bejelentés alapján gyakorolja, tevékenységüket 1942 június 30-a után csak abban az esetben folytathatják, ha addig megszerzik a pénzügyi hatósági engedélyt.

Az árvíz sújtotta gazdák haszonbérmeárlését kapnak

A kormány rendeletet adott ki, amely szerint az árvíz vagy föld árja által okozott helyi víz miatt az 1940—41 gazdasági évre haszonbérmeárlés kérhető. Felhatalmazza a rendelet a földművelésügyi minisztert annak megállapítására, hogy milyen haszonbérmeárlásnak lehet helye.

A földművelésügyi miniszter a felhatalmazás alapján kiadta a haszonbérmeárlés mértékét megállapító rendeletét. Eszerint ha az említett elemi csapások

időre kötötték a szerződést, de a haszonbérmeárlás időtartamából még legalább négy év van hátra, vagy ha a bérelt birtok kiterjedése 100 kat. földnél nagyobb, illetőleg a kataszteri jövedelme 1000 koronánál több.

A haszonbérmeárlás mértékét a gazdasági felügyelőség állapítja meg figyelemmel a földadómérlés mértékére. Azokban az esetekben, amelyek az előbbi meghatározás alá nem esnek, az érdekeltek kérelméről a községi elöljáróság jegyzéket

EZT A HELYET Hamburg Géza

zombori bórindós részére tartottuk fenn. Azonban hirdetését nem közöljük, mert ugyanis tudja mindenki, hogy az ő üzletében vásárolhatja karácsonyra a legszebb ajándékot, s retikül vételnél 5% engedményt kap!

„IBUSZ“

utazási és menetjegyiroda
SZABADKA, Kossuth-utca 5.
a Közgazdasági Bank heliséjében.
Menetjegyek, jutányos karácsonyi és téli utazások. — 15 napig érvényes menettérti jegyek.
Kedvezményes utazási igazolványok.
Prospektus és díjtalan felvilágosítás.
Hivatalos órák: d. e. fél 9-től fél 1-ig és d. u. 4-től fél 7-ig.

miatt az ingatlan földadóját felerészben törlik 25 százalékos, ha háromnegyed részben törlik, 50 százalékos, ha egészben törlik 75 százalékos haszonbérmeárlésnek van helye. Hat évet meghaladó időre kötött haszonbérleti szerződés esetén nincs helye a haszonbérmeárlésnek, valamint akkor sem, ha hat évet meg nem haladó készíti s azt a gazdasági felügyelőséghez terjeszti fel. Ezekben az esetekben a haszonbérmeárlés mértékéről a földművelésügyi miniszter határoz. A fenti elvek alapján hozott határozat nem akadályozza, hogy valaki a megállapított haszonbérmeárlésen felül támasztott igényét rendes birói úton érvényesítse.

Pótanyagközpont felállításának gondolatával foglalkozik a Budapesti Iparkamara. Az új központ számotartaná, hogy milyen pótanyagok állnak az ipar rendelkezésére s azokból milyen áruk készülnek. Fontos lenne a megállapítása annak is, hogy a pótanyagok milyen eredeti nyersanyagok helyettesítésére használhatók. Erre a szervre várna a közönség tájékoztatása mert a propagandával a pótanyagok használatát elő lehetne segíteni. A pótanyagközpont tehát nem ellátási kérdésekkel foglalkozna, hanem nyilvántartással, tájékoztatással, ami rendkívül jelentős feladat mert sok esetben azért nem használják az iparágak egyes pótanyagokat, mert nem kaptak arról megfelelő tájékoztatást.

Kiválogatják a vaskereskedőket. A vaskereskedelem »átállításával« kapcsolatos munkálatok igen érdekes megoldást hoztak. Arról van szó, hogy az ország legnagyobb vaskereskedő vállalatai megbízást kapnak arra, hogy megállapítsák: a vaskereskedők megfelelnek-e azoknak a követelményeknek, amelyeket az illetékes tényezők előírnak. Csak abban az esetben szolgálhatják ki a jövőben vevőiket, ha az előírt követelményeknek megfelelnek. Így tehát a vaskereskedelem átállításával kapcsolatban most maga a szakma vezetői vállalatai végzik el a kiválasztás munkáját.

Az elfoglalt orosz területeken megkezdődött a német ipar és kereskedelem szervező munkája. A legelső feladat Ukrajna ellátása ipari és mezőgazdasági gépekkel és építőanyagokkal a Don-medencében található nyersanyagok felhasználásával. A keleti területek ipari cikkekkel való ellátásában a magyar ipar is szerephez jut. Valószínű, hogy a magyar ipar a nyersanyagot külföldről fogja megkapni, s jórésztben bérmeárlást végez, aminek ellenértékét nyersanyagokkal egyenlíti ki.

A napokban írták alá a dán-magyar kereskedelmi megállapodást, amelynek keretében Magyarország bort, gyógynövényeket, paprikát, hagymát, női konfekciós árukat, rádió-alkatrészeket és műszerműanyagot szállít Dániának insulint, friss hal, virág- és fűmagvak, takarmányrépa és borbőr ellenében.

Magyarország pulykafeleslegét Svédország hajlandó megvásárolni. Pulyka ellenében Svédország a papirgyártáshoz nélkülözhetetlen filcanyagot küld. Az első pulykaszállítmányok már elindultak Svédország felé.

Németország új műanyaga az »öntötfa«, amelynek alapanyaga a fűrészpor; az öntötfa épüget önthető, mint a vas és esztergályozható. — Franciaországban a fodrászoknak be kell szolgáltatni a levágott férfi- és női hajfürtöket. — Horvátországban az idén 7411 holdon termeltek szójababot. — Bukarest környékén rizsfarmokat létesítenek. — Bulgáriában 30 millió kiló szőlőt doigoztak fel lekvárnak.

Azokról a súlyos veszteségekről, amelyeket a francia mezőgazdaság a háború következtében szenvedett, az alábbi adatok nyújtanak tájékoztatást:

A francia hadizónában elveszett a gépek és szerszámok 40 százaléka 30 millió márka értékben, kárbavesztett egymillió egymillió mázsa burgonya, több mint kétmillió mázsa répa, két és félmillió mázsa széna és szalma. A baromfiállomány három és félmillióval csökkent.

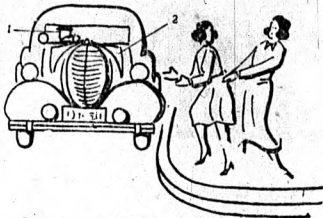
A japánok által támadott keletázsiai szigetvilágról származik a világ gumiterméseinek negyötöde. Új gumiültetvények létesítésére a legkedvezőbb éghajlat esetén is hét évre van szükség. Ugyancsak a keletázsiai szigetvilág biztosítja a világ kiniszükségletének kilencven százalékát.

A világ leggazdagabb gyarmatbirodalma Holland-India. Az évi export-import összege meghaladja a félmilliárd dollárt. Az évi kaucsuktermelés 372.000 tonna, a nyersolajtermelés 8 és félmillió tonna.

Rendelet a zöldszínű cipőutalványok beváltásáról. A hivatalos lap vasárnapi számában megjelent közlést a miniszteri rendelet szerint iparos vagy kereskedő iparosnál 1941 december 31-ig csak az

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

Wenn ich dich nicht zurück reisse, bist du schon überfahren.

Du bist zu ängstlich und zu verwös. Der Wagenführer hat auch gelächelt, dass wir nicht hinüberge-

Ha vissza nem rántalak, elgázol.

Tul óvatos és túl ideges vagy, a gépkocsi vezető is mosolygott, hogy nem akartunk átmenni.

hen wollten.

Soll er nur lächeln. mich stört es nicht. Die sind alle Schurken. Sie fahren in der Stadt mit zu grosser Geschwindigkeit.

Csak mosolygjon, engem nem zavar. Mind csirkefogó. A városban túl nagy gyorsasággal haladnak.

zurückreissen, riss z. h. z. gerissen überfahren. fuhr ü. h. ü. gefahren

visszarántani elgázolni

ängstlich

hinüber stören, -te, h. -t

félénk-en, aggodalmas-an

át, tul zavar, háborgat

Szószedet

Jól jegyezze meg a címet! a legszebben és a legszakyszerűbben **fest, tisztít**
HUSVÉTH LAJOS
 Első délvidéki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20
az Erzsébet ligetnél
Bőrkabátok festését is vállalom!

1941 szeptember hónapban kiállított zöldszíni utalványt válthatja be.

A japán háborús gazdálkodás (MN)
 Hogy a hadban álló birodalom egész gazdasági erejét maradéktalanul a háború szolgálataiba állítsa, a japán kormány a vásárlóerő-lefoglalás rendszerét a legszigorúbb formában vezette be. A magánfogyasztás csökkentésére új adótörvények léptek élet

be. Az adóemelések a cukron, dohányon és más élvezeti cikkeken, továbbá a nem életfontosságú használati javakon kívül a vendéglők és szórakozóhelyek látogatását és az utazást is megdrágították. Az áram- és gázfogyasztás az eddiginek egy harmadára kellett korlátozni. A magánfogyasztás érzékeny korlátozásával a hadigazdálkodás számára nagyon tekintélyes energiák szabadultak fel.

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE:

? KI A TETTES ?

(66)

XXV.

A VÉGTÁRGYALÁS.

Az előző tanu kihallgatása véget ért: de ennek a tanunak a vallomása sem adott újabb támpontot a vád anyagának és homályos, bizonylatlan volt, mint a többi.

Astorg elnök most elrendelte, hogy vezessék be lady Belthamot. Általános kíváncsiság fogta el a hallgatókat és mindenfelől suttogás hallatszott. A májusi szép nap dacára, rozgályás tömege volt a végtárgyalási terem és vároiban előkelő, kiválasztott közönség szolgált a szenzációs pör keretében, mert belépti jegyekhez csakis pártfogás útján lehetett jutni. Ott volt egész Párizs előkelősége, akik ismerték lady Belthamot, a nagyvívó hölgyet és férjét, a volt követet.

A tárgyalás azonban, mintha elposványosodott volna, sőt semmi érdekes mozzanatot nem mutatott fel még a vádlott kihallgatása sem, aki különben semmi újat sem mondhatott, mert hiszen már a vizsgálóbíró előtt is bevallotta, hogy tényleg megölte Beltham lordot. Most tehát annál feszültebb érdeklődéssel várták lady Beltham vallomását és a szenzációra éhes közönség remélte, hogy erről az oldalról kárpótlásban fog részesülni.

Lady Beltham tetőtől talpig gyászba volt öltözve, ami még jobban kiemelte királynői természetét, bájos, szőke fürtöktől övezett arcát. Halvány volt és szenvedőnek látszott, úgy, hogy első pillanatra elnémult a rágalom, a káröröm érzése, hogy helyet adion a rokonszenvek, a számalomnak.

A terembiztos a tanu padjához vezette lady Belthamot és mondta:

— Sziveskedjék lehozni keztyűit, asszonyom!

— Megesküszik-e, — kérdezte az elnök, az előírt formulák szerint — hogy a tiszta igazságot fogja vallani, hogy gyűlölet és félelem nélkül fog válaszolni a fölteendő kérdésekre?

A terembiztos fülébe sugta:

— Feleje: esküszöm...

Lady Beltham idegenszerű remegéssel, de kellemesen csengő hangon válaszolt, jobbát esküre tartva fel:

— Esküszöm!

Az elnök, aki látta a fiatal asszony megilletődését, szintén rokonszenvet érzett iránta és nyájas, jóakaró hangon szolt:

— Térjen magához, asszonyom... sajnálom, hogy kénytelen vagyok e kihallgatásnak alávetni, de az igazságszolgáltatás szent célja megköveteli ezt... lássuk csak... ön, nemde, lady Beltham, angol nemzetiségű, Párizsban lakik Neullyben levő saját palotájában?

— Igenis, elnök ur.

— Sziveskedjék asszonyom visszafordulni és megmondani, vajon fölismeri-e a vádlottat?

Lady Beltham gépies mozdulattal engedelmeskedett az elnök rendelkezésének és futó pillantást vetve az elhalványodó Gurnra, felelte:

— Igenis, elnök ur, ismerem ezt az embert, Gurnnak hívják...

— Helyes, asszonyom. Meg tudná-e mondani, hol látta legelőször?

— Tökéletesen! Midőn elhunyt férjem, Beltham lord Transvaalban tartózkodott, ahol a boerok elleni háborúban küzdött az angol hadseregben, Gurn őrmester volt ugyanott. Ekkor ismertem meg.

— Az ismeretség közelebbi volt-e ebben az időben?

— Nagyon ritkán találkoztam vele, elnök ur; a véletlen és a háború körülményei ismerették meg velem nevét és rangját, miután férjem állása magától értetődőleg a legszűkebb tere szorították azt az összeköttetést, amelyben egy őrmesterrel lehettem...

Az elnök megjegyezte:

— Tényleg, Gurn őrmester volt... és a háború után, asszonyom, viszontlátta-e a vádlottat?

— Rögtön a háború után úgy mi, mint Gurn visszatértünk Angliába és ugyanaz a hajó szállított vissza bennünket.

— Sokszor találkozott-e vele a hajón?

— Nem, elnök ur; én és férjem a luxusosztályban utaztunk, ő pedig — ha jól tudom — második osztályban és véletlenség folytán tudtuk meg, hogy ugyanazon a hajón utazik...

Az elnök szünetet tartott, jegyzeteket tett, aztán folytatta:

— Az összeköttetés, ami Gurn és férje között fenállott, csakis erre szorítkozik?

Lady Beltham fojtott hangon, amiből kiértelt az aggodalom, válaszolt:

— Minden körülmények között erre szorítkozik az az összeköttetés, ami köztem és vádlott között volt, ellenben tudom, hogy férjem több ízben igénybe vette Gurn szolgálatait...

— Helyes! — mondta az elnök — még visz-

szá fogunk térni erre a pontra, most arra fogom kérni, asszonyom, hogy egy részletet precízírozni sziveskedjék. Ha néhány hónappal ezelőtt az utcán találkozott volna vádlottal, felismerte volna-e? Arca eléggé emlékében maradt-e? Vagy elmosódott?

Lady Beltham pillanatnyi habozás után válaszolt:

— Biztos vagyok benne, elnök ur, hogy nem ismertem volna fel, aminek tanubizonyossága az, hogy épen elfogatása előtt beszéltem ezzel az emberrel, azt hive, hogy jótékonyágot akarja igénybe venni és halvány sejtelmem sem volt arról, hogy az egykori tűzerőrmester áll előttem...

Mialatt az elnök fejbólintással helveselte a tanu észszerű megjegyzését, Barberoux mester élénken társalgott védencével, valami igen fontosat kérdezve tőle.

A törvényszék elnöke folytatta:

(Folytatása következik.)

Apróhirdetések

„MERKUR” Ingatlanforgalmi- és biztosítási iroda. Hiteltudósítás. Stefatis István, Zombor, Zrinyi utca 2. HÁZAK, FOLDEK, MÁLMOK, GYÁRAK, IPARTELEPEK, ÜZLETEK, HÁZTELEK, KENDERGYÁRAK, TÉGLAGYÁRAK, stb. stb. **VÉTELÉT és ELADÁSÁT** különben, gyorsan és lelkiismeretesen közvetítjük. **ZOMBOR lakóházakban és telkekben, valamint egyéb ingatlanokban nagy választék. A HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ R. T. kerületi főigénynöksége.** A biztosítás összes ágaiban szakszerű tanácsok. Biztosításait szakszerűen eszközöljük és nyilvántartjuk. Forduljon bizalommal hozzánk! **TELEFON: 81. szám. RITKA VÉTELALKALOM: 130 holdas tiszamenti MINTAGAZDASÁG.** a-1060

Butorozott szoba 2 személy részére, január 1-re kiadó. Cim: Thököly ut 18. a-1069-f

Eladó alighasznált gyermekkocsi. Csulics Dragomir, bádagos. Zombor Trefort utca 4. a-1064-f

Női télikabát, barna, szörme gellérral és muffal, jó állapotban, azonnal eladó. Cim a kiadóban. a-1070

Csinos süteményes lányt azonnali belépésre felvez Vadászkiút szálló. Jelentkezni az irodában. a-1063